

ELS AMICS D'EUROPA

Nº 11173.

PUBLICACIÓ QUINZENAL

ÓRGAN DEL «COMITÉ D'AMICS DE L'UNITAT MORAL D'EUROPA»,
A BARCELONA I DELS SEUS ADHERITS I COL·LABORADORS

ELS AMICS D'EUROPA seran servits per abonament al periòdic VIDA OLOTINA a qui es dirigeixi a l'Administració, acompanyant l'import de la subscripció que és de 1'25 pessetes el trimestre.

ADRESSA DEL PERIODIC
Gerent de VIDA OLOTINA: «Lliga Regionalista», ... OLOT

ADRESSA DEL COMITÉ
Carrer de Balmes, 65, 1er. . . BARCELONA

N.º 3

PRIMERA QUINZENA DE NOVEMBRE

1917

UNA VEU

Una veu anònima, isolada en un recó de revista, en una recensió perduda entre altres recensions, situades a continuació d'uns articles on mant esperit excel·lent se deixa enterbolir per l'intransigència,

Se tracta d'un comentari al fascicle de Pierre Duhem: «La Science allemande» i el publicà la «Revue Internationale de l'Enseignement» en son nombre corresponent a Novembre-Desembre de 1915.

En la recensió s'hi comença per acceptar en principi, les conclusions, singularment obtuses que Duhem no's dona pena d'establir.

Mes, de sobte, el recensionista reacciona, es deixa invadir per una onada d'intel·ligència i llealtat i acaba així la recensió:

«Per lo demés, es gairebé pueril l'exaltar els grans homes d'una nació a costes dels d'una altra nació. La Ciència és una i els grans homes de les diverses nacions són solidaris. Kepler no

hauria pogut establir les seves lleis immortals sense les observacions de Tycho Brahe i els treballs d'Apol·loni sobre les seccions còniques. Sense Kepler, Descartes i Galileu, hauria pogut trobar Newton el principi de la gravitació universal? El mateix Lavoisier hauria pogut fundar la química moderna si no hagués començat per enderrocar la teoria de la flogística edificada per l'alemany Stahl?

»Que seria del món modern sense el Renaixement i que hauria sigut el Renaixement sense els escrits dels Grecs i dels Romans?»

«Inclinem-nos, doncs, amb respecte davant els grans homes de tots els temps i de tots els països i continuem cultivant la ciència sense inquietar-nos de la nacionalitat dels savis els treballs dels quals continuem.»

Sumem a les nostres la veu de l'anònim redactor qui, uns moments, parla europeu.

J. FARRAN I MAYORAL

LLETRES DE COMBATENTS

Comencem avui la publicació d'un petit floril·legi de cartes de combatents, els quals, de les trinxeres estant, se adhereixen a l'obra dels «Amics de Europa».

* * *

Front francès, 6 de gener 1917

»Fà poc més de dos anys que es fundava a Barcelona la societat «Els amics de l'Unitat moral d'Europa»: Per el recull dels articles de Romain Rolland «Au dessus de la Mêlée» he conegut l'admirable pensament que havia inspirat aquesta obra dels intel·lectuals catalans. En aquesta època hi havia pocs homes que es trobessin en plena possessió d'ells mateixos i que conservessin la seva presència d'esperit: Us trobàveu llavors en presència d'un engegament general; us era precis lluitar, no per a conquerir, sinó per a fer compartir nostre amor a la justícia i a la fraternitat, trovant-vos, no solament en front d'una gran indiferència sino gairebé d'una manifesta hostilitat de la part dels bel·ligerants: tasca admirable la vostra, la qual dissortadament, no m'han permès les circumstàncies de seguir per complert!

»Com tants d'altres durant aquesta guerra, no he conegut més que desilusions i desenganys, no trobant la força que calia per a reaccionar sino en l'esperança d'un avenir millor i en l'alegria de oïr la paraula dels qui podien parlar lliurement, per provar-nos que no tot havia estat enderrocat per aquesta tormenta intel·lectual.

Després d'haver passat dos anys allunyat forçosament de tot contacte

intel·lectual, de tota simpatia, excusèu el que avui vingui a demanar-vos un xic de reconfort moral: devèu haver publicat manifestos, follets, etc., la lectura dels quals seria per mí un consol. «Els Amics de l'Unitat moral de Europa» no podrien procurar a un simple soldat francès l'alegria de llegir-los?

* * *

Front francès, 12 agost 1917.

»No sé com expressar-vos l'alegria que tinc al pensar en els esforços que els catalans fan per omplir el buit, al qual tants d'entre nosaltres s'han deixat caure, i reunir els elements escampats, a fi de reconstituir l'Unitat moral d'Europa, la negació de la qual seria una blasfèmia.

»En aquest lent, pero poderós desenvolupament de la lluita, son menys els exèrcits que les idees els qui avui estan en pugna; i no solament tenen que lluitar més enllà de les fronteres, sino també en nostre propi cor, contra tot un passat constantment exaltat i artificialment, anc que no sense traça, mantingut, i que no deixa gens lliure el juí de la nostra consciència: la tasca és àrdua, delicada, pero és en aquest canvi i en aquest redreçament de la lluita que no coneix bel·ligerants ni neutres, en que la justícia i el dret no serveixen ja d'escut per a imposar la força i en que la veritat reapareix en fi, que podèm trobar la força de resistir i reeixir. Crec en el poder de les idees tan com en la vida mateixa quan les idees estan al servei de la veritat i tenen per finalitat, no pas una mira egoista, sino l'establiment de una era de justícia i de llibertat. L'exem-

ple de Rússia no pot apartar-se dels nostres ulls, sigui el que sigui el vel que vulguin posar-nos-hi!

»Devem donar-nos compte que la lluita ja no és exclusivament nostra. Es en els que poden parlar i obrar que els toca fer-ho en front dels qui parlen i obren contra els bel·ligerants de tots els països. Estava reservat als neutres l'haver recullit el nostre ideal que naufragava, i l'haver-li conservat la fè i seguretat, òdhuc contra lo inverossimil, per a retornar-nos-les avui. Molts i massa d'aquells en qui havíem posat nostra confiança, no han sapigut resistir les corrents d'odi

i de mentida: ja es lluny el temps de tenir confiança en l'avenir sense preparar lo; l'avenir serà el resultat de l'avui. Pensèm que no estem isolats i donant en nostra mateixa joventut l'ardor necessària arribarem a comprendre quina es la força que tenim en nosaltres mateixos. Vetaquí perquè, encara que poc preparat per a la lluita, contemplo el pervindre amb confiança, pero tot ho dec als qui alcen la veu i ens assenyalen el camí»

G. O. R.

INSTITUCIONS AMIGUES

Donar una llista completa de les Societats amigues de la pau europea, de la concòrdia entre les nacions i de la creació d'un Govern supnacional, no ens és avui cosa possible: són nombroses, i més cada jorn.

Completarem en nombres pròxims la llista d'avui:

ANGLATERRA

Council for the Study of international Relations.

League of Nations Society.

The Garton foundation for promoting the Study of international polity.

The Union of Démocratic Control.

National Peace Council.

Fabian Society.

International arbitration league.

Union of Ethical Societies.

The cobden Club.

Society for international Right.

International arbitration association.

Peace and Goodwill.

REPÚBLICA ARGENTINA

Museo Social Argentino.

Asociación Sudamericana de Paz.

BÉLGICA

Union des Associations Internationales.

ESTATS-UNITS

League to Enforce Peace.

American Institut for International law.

World Peace foundation.

Carnége Endowment of international Peace.

United States of Europe Association.

The World's Court league.

American Association for judicial Settlement of international disputes.

American Unitarian Association.

FRANÇA

Ligue pour une Société des Nations basée sur une Constitution Internationale.

L'Association de la Paix par le Droit.
La Délégation permanente des Sociétés françaises de la paix.

La Société Française pour l'arbitrage entre nations.

La Ligue internationale de la Paix et de la Liberté.

La Paix et le désarmement par les femmes.

L'Ecole de la Paix.

L'Association internationale des médecins contre la guerre.

La Ligue des catholiques français pour la Paix (Société Gratry).

HOLLANDA

Comité Internacional de les dones per una pau permanent.

Organisació central per una pau permanent.

Organisació central per una pau perdurable.

Comité «de Europeesche Statenboud».

Institut de Dret Internacional (Palau de la Pau).

La Paix par le Droit

ITALIA

Societat Internacional per la pau.

Comité per a una Confederació Italiana.

Societat «Pro humanitate».

Societat «Umanitaria».

Societat «Pro arbitrato e disarmo».

Associació de Dones «Pro Pace».

RUMANIA

Groupe Interparlementaire Roumain.

SUECIA I NORUEGA

Union interparlementaire.

Neutral conférence for continuous médiation.

Comité Suédois pour l'étude des conditions d'une paix durable.

Bureau for opretholdelse af internationalt sauverke.

Société pour l'étude des conséquences sociales de la guerre.

Société pour la Paix.

Société Norvégienne de la Paix.

Société de la Paix de Stavanger.

REFLEXIONS

D'UN SOLITAIRE

Punition? Vengeance? Si nous sommes chrétiens, souvenons-nous de la parole: «C'est à Dieu qu'appartient la vengeance».

On peut prévoir en Allemagne, après la guerre, de sérieux règlements de comptes. Après la guerre seulement. Tant que la paix ne sera pas conclue, les Allemands tiendront, avec la discipline et la ténacité, qu'on leur connaît. Pour l'avenir, tout dépendra de ce que sera cette paix. On parlera de «dicter la paix». Encore un de ces revenants du passé, encore un de ces fantômes néfastes qu'il faudrait exorciser. Si, par impossible, la paix pouvait être dictée, elle serait nécessairement précaire.

Dans le recul des siècles, toutes ces guerres, (les napoléoniennes, l'actuelle) apparaîtront comme un bloc; la lutte pour l'hégémonie européenne. Si demain l'Europe n'arrive pas à cette société des nations que préconise M. Wilson, son suicide est consommé.

PAUL SEIPPEL

Prof. a l'Universitat de Zürich.

Imprenta Aubert=Olot